

Minnisblað

Móttakandi: Framkvæmdastjóri

Dags.: 18. mars 2018

Sendandi: Sigurður Ármann Snævarr

Málsnr.: 1901041SA

Málalykill: 00.17

Efni: Áætlun um tekjutap vegna áforma um frystingu framlag ríkisins til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga 2020 og 2021

Lög um tekjustofna sveitarfélaga kveða á um að framlög ríkissjóðs til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga reiknist annars vegar sem hlutfall af skatttekjum ríkissjóðs og hins vegar af útsvarstofni sveitarfélaga. Ríkið fjármagnar alfarið útgjaldajöfnunarframlög og framlög vegna sameininga (reglugerð nr. 960/2010) og vegna jöfnunar fasteignaskattstekna (reglugerð nr. 80/2001). Ríkisframlag til málefna fatlaðs fólks er um 1,8 ma.kr. árið 2019 af heildarframlögum um 16,8, eða um 10%. Framlög vegna reksturs grunnskóla eru alfarið greidd af sveitarfélögunum (0,77% af útsvarsstofni) og stærsti hluti af framlögum til málefna fatlaðs fólks er fjármagnaður með sama hætti (0,99% af útsvarsstofni).

Samkvæmt fjárlögum er áætlað að framlag ríkissjóðs til Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga á árinu 2019 verði 20.567 m.kr. Nú hefur fjármála- og efnahagsráðherra tilkynnt forsvarsmönnum sambandsins að framlag ríkissjóðs verði hið sama árin 2019 til 2021 og þannig verði gengið frá í fjármálaáætlun 2020-2024 sem lögð verður fyrir Alþingi á allranæstu vikum. Árið 2022 er áformað að framlag ríkissjóðs verði reiknað samkvæmt gildandi lögum.

Áætlanir hag- og upplýsingasviðs benda til að tekjutap sveitarfélaga verði um 1.179 m.kr. árið 2020 og um 2.106 m.kr. árið 2021 eða samtals 3.285 m.kr. Forsendur þessa útreiknings er að skatttekjur og útsvar hækki í takt við spár fjármála- og efnahagsráðuneytis um þróun þessa skatta. Niðurstöður útreikninga sambandsins og starfsmanna jöfnunarsjóðs eru svipaðar. Til samanburðar við áætlað tekjutap má nefna að skv. fjárlögum 2019 er reiknað með að tekjur ríkissjóðs af gistinguáttagjaldi muni nema 1.335 m.kr. árlega.

Eins og fyrr segir ganga áform fjármála- og efnahagsráðherra út á að árið 2022 reiði ríkissjóður fram framlag til jöfnunarsjóðs skv. gildandi lögum. Áætla má að framlagið myndi hækka um færa enn meira fjármagn til jöfnunarsjóðs eða röskar 3 ma.kr. Ekki er á vísan að róa um efndir í þessu máli.

Framlög til sambandsins og landshlutasamtaka

Til Sambands íslenskra sveitarfélaga fer 1,7% af óbundnum tekjum jöfnunarsjóðs og til landshlutasamtaka sveitarfélaga 1,76%. Áætlað er sambandið verði af tæpum 15 m.kr. árið 2020 vegna frystingar og röskum 30 m.kr. árið 2021. Tekjutap landshlutasamtakanna verður ívið meira.

Tekjutap einstakra sveitarfélaga

Í eftirfarandi töflum eru áhrif fyrirhugaðrar frystingar greind niður á einstök sveitarfélög. Í töflum 1 og 2 eru ríkisframlögum skipt niður á sveitarfélög og samantekt fyrir sveitarfélög í heild og tegund framlaga sýnd í töflu 3. Í töflu 4 er hins vegar metið hver framlög jöfnunarsjóðs í heild kunni að vera eftir sveitarfélögum. En þá er metið einnig framlög sem reiknast af útsvarstekjum sveitarfélaga, 0,77% til reksturs grunnskóla og 0,99% til málefna fatlaðs fólks. Framlögum til málefna fatlaðs fólks er deilt niður á einstök sveitarfélög eftir íbúafjölda í þeim tilvikum að um samlag sveitarfélaga um málefni fatlaðra sé að ræða.

Taflan sýnir að tekjutap sveitarfélaga á Vestfjörðum og Norðurlandi vestra er áberandi mest en minnst á höfuðborgarsvæðinu. Það eru fyrst og fremst útgjaldajöfnunarframlög sem verða fyrir barðinu á frystingu ríkisstjórnarinnar.

Tafla 1. Ríkisframlög til útgjaldaþjónunar og vegna fasteignaskatts, m.kr.

Sveitarfélag	Íbúafjöldi	Framlög 2019	Tekjutap		
			2020	2021	Bæði árin
Reykjavíkurborg	127.219	29,1	-1,7	-3,1	-4,8
Kópavogsbær	36.418	0,0	0,0	0,0	0,0
Seltjarnarneskaupstaður	4.617	75,1	-4,5	-7,9	-12,4
Garðabær	16.034	93,8	-5,6	-9,9	-15,5
Hafnarfjarðarkaupstaður	29.728	0,0	0,0	0,0	0,0
Mosfellsbær	10.961	286,4	-17,1	-30,3	-47,4
Kjósarhreppur	232	8,5	-0,5	-0,9	-1,4
Höfuðborgarsvæði	225.209	493	-29,4	-52,1	-81,6
Reykjanesbær	18.508	829,2	-49,5	-87,7	-137,2
Grindavíkurbær	3.398	428,5	-25,6	-45,3	-70,9
Sveitarfélagið Vogar	1.282	164,6	-9,8	-17,4	-27,2
Suðurnesjabær	3.486	418,0	-25,0	-44,2	-69,2
Suðurnes	26.674	1.840	-109,9	-194,7	-304,6
Akraneskaupstaður	7.363	525,5	-31,4	-55,6	-87,0
Skorradalshreppur	56	0,0	0,0	0,0	0,0
Hvalfjarðarsveit	668	0,0	0,0	0,0	0,0
Borgarbyggð	3.798	637,8	-38,1	-67,5	-105,6
Grundarfjarðarbær	884	134,1	-8,0	-14,2	-22,2
Helgafellssveit	61	12,6	-0,8	-1,3	-2,1
Stykkishólmubær	1.204	181,7	-10,9	-19,2	-30,1
Eyja- og Miklaholtshreppur	126	39,1	-2,3	-4,1	-6,5
Snæfellsbær	1.672	304,5	-18,2	-32,2	-50,4
Dalabyggð	662	167,3	-10,0	-17,7	-27,7
Vesturland	16.494	2.003	-119,6	-211,8	-331,5
Bolungarvíkurkaupstaður	943	158,7	-9,5	-16,8	-26,3
Ísafjarðarbær	3.792	726,7	-43,4	-76,9	-120,3
Reykholahreppur	264	106,6	-6,4	-11,3	-17,6
Tálknafjarðarhreppur	245	73,1	-4,4	-7,7	-12,1
Vesturbyggð	1.001	246,9	-14,7	-26,1	-40,9
Súðavíkurhreppur	200	82,0	-4,9	-8,7	-13,6
Árneshreppur	47	8,1	-0,5	-0,9	-1,3
Kaldrananeshreppur	104	29,3	-1,8	-3,1	-4,9
Strandabyggð	455	131,7	-7,9	-13,9	-21,8
Vestfirðir	7.051	1.563	-93,4	-165,3	-258,7

Sveitarfélag	Íbúafjöldi	Framlög 2019	Tekjutap		
			2020	2021	Bæði árin
Sveitarfélagið Skagafjörður	3.990	712,4	-42,6	-75,3	-117,9
Húnaþing vestra	1.179	287,3	-17,2	-30,4	-47,5
Blönduósbaer	930	176,3	-10,5	-18,7	-29,2
Sveitarfélagið Skagaströnd	454	112,3	-6,7	-11,9	-18,6
Skagabyggð	90	46,3	-2,8	-4,9	-7,7
Húnavatnshreppur	377	97,0	-5,8	-10,3	-16,1
Akrahreppur	195	35,9	-2,1	-3,8	-5,9
Norðurland vestra	7.215	1.467	-87,7	-155,2	-242,9
Akureyrarkaupstaður	18.855	625,9	-37,4	-66,2	-103,6
Norðurþing	3.120	599,5	-35,8	-63,4	-99,2
Fjallabyggð	2.020	378,3	-22,6	-40,0	-62,6
Dalvíkurbyggð	1.901	343,0	-20,5	-36,3	-56,8
Eyjafljórsveit	1.016	165,0	-9,9	-17,5	-27,3
Hörgársveit	599	106,2	-6,3	-11,2	-17,6
Svalbarðsstrandarhreppur	488	69,9	-4,2	-7,4	-11,6
Grýtubakkahreppur	368	62,0	-3,7	-6,6	-10,3
Skútustaðahreppur	516	57,6	-3,4	-6,1	-9,5
Tjörneshreppur	58	8,6	-0,5	-0,9	-1,4
Þingeyjarsveit	934	193,7	-11,6	-20,5	-32,1
Svalbarðshreppur	93	18,2	-1,1	-1,9	-3,0
Langanesbyggð	513	133,7	-8,0	-14,1	-22,1
Norðurland eystra	30.481	2.762	-165,0	-292,1	-457,1
Seyðisfjarðarkaupstaður	702	129,0	-7,7	-13,6	-21,4
Fjarðabyggð	5.065	474,9	-28,4	-50,2	-78,6
Vopnafjarðarhreppur	645	145,4	-8,7	-15,4	-24,1
Fljótsdalshreppur	73	0,0	0,0	0,0	0,0
Borgarfjarðarhreppur	112	39,9	-2,4	-4,2	-6,6
Djúpavogshreppur	477	134,3	-8,0	-14,2	-22,2
Fljótsdalshérað	3.581	632,4	-37,8	-66,9	-104,7
Sveitarfélagið Hornafjörður	2.353	411,6	-24,6	-43,5	-68,1
Austurland	13.008	1.968	-117,5	-208,1	-325,7
Vestmannaeyjabær	4.295	482,5	-28,8	-51,0	-79,9
Sveitarfélagið Árborg	9.233	523,4	-31,3	-55,4	-86,6
Mýrdalshreppur	676	77,8	-4,6	-8,2	-12,9
Skaftárhreppur	593	100,5	-6,0	-10,6	-16,6
Ásahreppur	253	0,0	0,0	0,0	0,0
Rangárþing eystra	1.843	316,4	-18,9	-33,5	-52,4
Rangárþing ytra	1.605	206,1	-12,3	-21,8	-34,1
Hrunamannahreppur	786	117,0	-7,0	-12,4	-19,4
Hveragerðisbær	2.608	326,1	-19,5	-34,5	-54,0
Sveitarfélagið Ölfus	2.135	273,0	-16,3	-28,9	-45,2
Grímsnes- og Grafningshreppur	474	0,0	0,0	0,0	0,0
Skeiða- og Gnúpverjahreppur	655	30,0	-1,8	-3,2	-5,0
Bláskógabyggð	1.127	73,5	-4,4	-7,8	-12,2
Flóahreppur	651	114,7	-6,8	-12,1	-19,0
Suðurland	26.934	2.641	-157,8	-279,3	-437,1
Samtals	353.066	14.736	-880,4	-1.558,7	-2.439,1

Tafla 2. Ríkisframlög til málefna fatlaðra m.kr.

Svæði	Ríkisframlag 2019	Tekjutap		
		2020	2021	Bæði árin
Akureyri og nágrenni	195	-11,5	-22,3	-33,8
Austurland	45	-2,6	-5,1	-7,8
Fjalla- og Dalvíkurbyggð	33	-1,9	-3,7	-5,6
Garðabær og Álftanes	48	-2,8	-5,5	-8,3
Hafnarfjörður	162	-9,6	-18,5	-28,1
Hornafjörður	17	-1,0	-1,9	-2,9
Kópavogur	82	-4,8	-9,3	-14,1
Mosfellsbær og Kjós	107	-6,3	-12,2	-18,5
Norðurþing og nágrenni	29	-1,7	-3,3	-5,0
Reykjavík	642	-37,8	-73,2	-111,0
Seltjarnarnes	19	-1,1	-2,2	-3,3
Suðurland	151	-8,9	-17,2	-26,1
Suðurnes	103	-6,1	-11,8	-17,8
Sveitarfélagið Skagafjörður	50	-2,9	-5,7	-8,6
Vestfirðir	49	-2,9	-5,6	-8,5
Vestmannaeyjar	14	-0,9	-1,7	-2,5
Vesturland	89	-5,2	-10,1	-15,3
Samtals	1.835	-108,1	-209,2	-317,3

Tafla 3. Samtals tekjutap sveitarfélaga m.kr. *)

	Ríkisframlag 2019	Tekjutap		
		2020	2021	Bæði árin
Útgjaldajöfnun	9.200	-548	-1069	-1.616
Fasteignaskattar	4.961	-295	-576	-872
Málefni fatlaðra	1.835	-108	-209	-317
Samtals	15.996	-951	-1.854	-2.805

*) Taflan tekur ekki til bundinna framlaga.

Tafla 4. Áætluð framlög úr jöfnunarsjóði í heild og lækkun vegna frystingar m.kr. *)

Sveitarfélag	Áætluð framlög án frystingar				Lækkun framlaga vegna frystingar	
	2019	2020	2021	2022	2020	2021
Reykjavíkurborg	7.346	7.780	8.187	8.610	-0,5%	-0,8%
Kópavogsbær	1.749	1.853	1.950	2.052	-0,3%	-0,5%
Seltjarnarneskaupstaður	247	262	275	288	-2,1%	-3,5%
Garðabær	977	1.035	1.088	1.144	-0,8%	-1,4%
Hafnarfjarðarkaupstaður	2.698	2.857	3.008	3.164	-0,3%	-0,5%
Mosfellsbær	1.755	1.859	1.954	2.053	-1,2%	-2,1%
Kjósarhreppur	40	42	44	46	-1,5%	-2,6%
Höfuðborgarsvæði	14.812	15.687	16.506	17.357	-0,6%	-1,0%
Reykjanesbær	2.002	2.121	2.225	2.334	-2,5%	-4,2%
Grindavíkurbær	731	774	811	850	-3,4%	-5,7%
Sveitarfélagið Vogar	329	349	366	384	-2,9%	-4,9%
Suðurnesjabær	770	816	855	896	-3,1%	-5,3%
Suðurnes	3.832	4.060	4.256	4.463	-2,8%	-4,8%
Akraneskaupstaður	1.146	1.214	1.273	1.335	-2,7%	-4,6%
Skorradalshreppur	0	0	0	0		
Hvalfjarðarsveit	0	0	0	0		
Borgarbyggð	1.099	1.164	1.219	1.278	-3,4%	-5,7%
Grundarfjarðarbær	224	237	248	260	-3,5%	-5,9%
Helgafellssveit	31	32	34	36	-2,4%	-4,0%
Stykkishólmsbær	325	345	361	378	-3,2%	-5,5%
Eyja- og Miklaholtshreppur	66	70	74	77	-3,4%	-5,7%
Snæfellsbær	586	621	651	682	-3,0%	-5,1%
Dalabyggð	283	300	314	329	-3,4%	-5,7%
Vesturland	3.759	3.983	4.174	4.375	-3,1%	-5,2%
Bolungarvíkurkaupstaður	330	350	367	385	-2,8%	-4,7%
Ísafjarðarbær	1.177	1.247	1.306	1.368	-3,6%	-6,1%
Reykhólahreppur	186	197	206	216	-3,3%	-5,6%
Tálknafjarðarhreppur	133	141	148	155	-3,2%	-5,3%
Vesturbyggð	437	463	485	508	-3,3%	-5,5%
Súðavíkurhreppur	142	150	157	165	-3,3%	-5,6%
Árneshreppur	13	14	15	15	-3,6%	-6,1%
Kaldrananeshreppur	38	40	42	44	-4,5%	-7,6%
Strandabyggð	233	247	259	271	-3,3%	-5,5%
Vestfirðir	2.689	2.849	2.984	3.126	-3,4%	-5,7%

*) Hér er um að ræða öll framlög frá Jöfnunarsjóði sveitarfélaga óháð fjármögnun: Grunnskólaframlag, útgjaldajöfnunarframlag, fasteignaskattsframlag og áætlað framlag til málefna fatlaðs fólks á hvert sveitarfélag. Síðasti dálkurinn sýnir hversu mikið framlag frá jöfnunarsjóði til einstakra sveitarfélaga lækkar vegna frystingar framlags ríkisins í jöfnunarsjóð.

Sveitarfélag	Áætluð framlög án frystingar				Lækkun framlaga vegna frystingar	
	2019	2020	2021	2022	2020	2021
Sveitarfélagið Skagafjörður	1.247	1.321	1.384	1.450	-3,3%	-5,7%
Húnaþing vestra	469	496	520	545	-3,6%	-6,0%
Blönduós bær	355	376	394	413	-2,9%	-4,9%
Sveitarfélagið Skagaströnd	215	227	238	250	-3,0%	-5,1%
Skagabyggð	66	70	73	77	-4,0%	-6,8%
Húnavatnshreppur	181	191	201	210	-3,1%	-5,3%
Akrahreppur	78	83	87	91	-2,7%	-4,5%
Norðurland vestra	2.610	2.765	2.897	3.036	-3,3%	-5,5%
Akureyrarkaupstaður	3.324	3.521	3.701	3.888	-1,3%	-2,2%
Norðurþing	767	813	850	889	-4,5%	-7,6%
Fjallabyggð	642	680	712	746	-3,4%	-5,8%
Dalvíkurbyggð	621	658	689	723	-3,2%	-5,5%
Eyjafljóðarsveit	341	361	379	397	-2,9%	-4,8%
Hörgársveit	213	226	237	248	-2,9%	-5,0%
Svalbarðsstrandarhreppur	167	177	185	194	-2,5%	-4,2%
Grýtubakkahreppur	148	157	164	172	-2,5%	-4,2%
Skútustaðahreppur	86	91	95	100	-3,9%	-6,7%
Tjörneshreppur	11	12	12	13	-4,4%	-7,5%
Þingeyjarsveit	333	353	370	387	-3,3%	-5,7%
Svalbarðshreppur	44	47	49	52	-2,4%	-4,0%
Langanesbyggð	213	225	236	247	-3,6%	-6,1%
Norðurland eystra	6.910	7.321	7.679	8.057	-2,4%	-4,1%
Seyðisfjarðarkaupstaður	208	220	231	242	-3,6%	-6,1%
Fjarðabyggð	1.127	1.194	1.252	1.313	-2,5%	-4,2%
Vopnafjarðarhreppur	236	250	262	274	-3,5%	-6,0%
Fljótshlíahreppur	0	0	0	0		
Borgarfjarðarhreppur	46	49	51	53	-4,9%	-8,4%
Djúpavogshreppur	235	249	261	273	-3,3%	-5,5%
Fljótshlíhérað	1.082	1.146	1.201	1.258	-3,4%	-5,7%
Sveitarfélagið Hornafjörður	738	782	819	859	-3,3%	-5,6%
Austurland	3.672	3.890	4.076	4.273	-3,1%	-5,3%
Vestmannaeyjabær	680	720	753	788	-4,1%	-7,0%
Sveitarfélagið Árborg	1.571	1.664	1.747	1.833	-2,1%	-3,5%
Mýrdalshreppur	107	114	119	124	-4,3%	-7,2%
Skaftárhreppur	145	154	161	169	-4,0%	-6,8%
Ásahreppur	0	0	0	0		
Rangárþing eystra	507	538	563	590	-3,6%	-6,1%
Rangárþing ytra	379	401	420	440	-3,2%	-5,4%
Hrunamannahreppur	197	208	218	229	-3,5%	-5,9%
Hveragerðisbær	545	577	604	633	-3,5%	-5,9%
Sveitarfélagið Ölfus	517	547	574	601	-3,1%	-5,2%
Grímsnes- og Grafningshreppur	0	0	0	0		
Skeiða- og Gnúpverjahreppur	90	96	100	105	-2,1%	-3,5%
Bláskógabyggð	240	255	267	281	-1,9%	-3,1%
Flóahreppur	252	267	280	294	-2,6%	-4,5%
Suðurland	5.230	5.541	5.807	6.088	-3,0%	-5,0%
Samtals	43.513	46.095	48.378	50.775	-2,1%	-3,6%